

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Do końca lat dziewięćdziesiątych międzynarodowa wymiana informacji przebiegała zasadniczo na podstawie dwustronnych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Na podstawie art. 26 Modelowej Konwencji Podatkowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) właściwe organy podatkowe Umawiających się Państw mogły wymieniać informacje konieczne dla poprawnego stosowania umowy podatkowej lub ustawodawstwa wewnętrznego Umawiających się Państw. Do 1999 r. wymiana była ograniczona jedynie do podatków objętych Konwencją. Następnie ustęp 1 został rozszerzony na podatki „bez względu na ich rodzaj i nazwę nakładanych przez umawiające się państwa lub ich jednostki terytorialne albo organy lokalne...”. System ten zawierał jednak pewne ograniczenia; przede wszystkim obejmuje on wyłącznie państwa związane ze sobą siecią umów podatkowych i nie dotyczy krajów (głównie rajów podatkowych), które nie zawarły takich umów.

W 1996 r. OECD podjęła działania na rzecz wypracowania środków ograniczających zakłócenia wywołane przez szkodliwą konkurencję podatkową o negatywnych skutkach dla decyzji inwestycyjnych i finansowych, a w konsekwencji dla krajowych podstaw opodatkowania. Działania te doprowadziły do opracowania w 1998 r. raportu, w którym wyodrębniono trzy grupy krajów:

- 1) państwa członkowskie OECD, które zobowiązały się do wyeliminowania istniejących szkodliwych praktyk podatkowych,
- 2) raje podatkowe wymienione przez OECD, wobec których mogą być podjęte środki obronne (w definicji „raju podatkowego” wskazano brak podatków albo jedynie podatki nominalne oraz inne kluczowe czynniki, tj. brak skutecznej wymiany informacji, brak przejrzystości przepisów, brak faktycznej działalności),
- 3) państwa nieczłonkowskie, z którymi będzie podjęty dialog w celu zbliżenia ich do projektu.

Kolejne działania podjęte przez OECD doprowadziły do powstania listy krajów uznanych za raje podatkowe. Lista ta została sporządzona po wzajemnej wymianie opinii i po umożliwieniu danym terytoriom podjęcia zobowiązania wobec OECD zaniechania praktyk podatkowych określonych jako szkodliwe. Podejmując zobowiązanie, obszary te musiały zobowiązać się do wprowadzenia przejrzystości przepisów i skutecznej wymiany informacji. W kwietniu 2002 r., przy pełnej współpracy terytoriów, które zobowiązały się do współpracy z OECD, został zredagowany ostateczny tekst modelowej umowy stanowiącej wzorzec OECD dla skutecznej wymiany informacji, która ma na celu wzmocnienie międzynarodowej współpracy w celu ograniczenia unikania opodatkowania i tym samym ograniczenia skali nadużyć podatkowych.

Polska dotychczas nie zawarła z Jersey umowy o wymianie informacji w sprawach podatkowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 791), Jersey znajduje się na liście krajów oraz terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową.

Przedmiotowa Umowa jest jedną z trzech umów, jakie zostały podpisane z Jersey. Pozostałymi są:

- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Jersey w sprawie unikania podwójnego opodatkowania osób fizycznych;
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Jersey w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w odniesieniu do przedsiębiorstw eksploatujących statki morskie lub statki powietrzne w transporcie międzynarodowym.

Transparentna polityka w zakresie wymiany informacji po wejściu w życie Umowy spowoduje zmianę statusu Jersey, tj. wykreślenie tego terytorium z listy krajów stosujących szkodliwe praktyki podatkowe.

Jersey podpisało dotychczas 21 umów o wymianie informacji podatkowych, z: USA, Holandią, Niemcami, Szwecją, Norwegią, Islandią, Finlandią, Danią, Grenlandią, Wyspami Owczymi, Wielką Brytanią, Francją, Irlandią, Australią, Nową Zelandią, Portugalią, Chinami, Kanadą, Indonezją, Meksykiem i Turcją.

II. Informacje ogólne

Jersey jest terytorium zależnym Wielkiej Brytanii, ale nie wchodzi w skład Zjednoczonego Królestwa. Wielka Brytania odpowiada za kwestie obronne i zagraniczne Wyspy, natomiast Jersey prowadzi we własnym zakresie politykę wewnętrzną, ma własny organ ustawodawczy, system prawny i podatkowy. Jersey nie jest również częścią Unii Europejskiej. Na mocy specjalnego zapisu w traktacie akcesyjnym Wielkiej Brytanii Jersey jest częścią obszaru celnego Unii Europejskiej. W Jersey obowiązuje swoboda przepływu dóbr i usług, natomiast nie obowiązują pozostałe spośród tzw. czterech swobód.

W ostatnich latach Jersey rozwija swoją międzynarodową tożsamość i we własnym zakresie negocjuje z rządami innych państw kwestie pozostające w zakresie swoich kompetencji.

Umowy o wymianie informacji podatkowych zawierane są przez Jersey na podstawie upoważnienia udzielonego w tym celu przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Upoważnienie obejmuje przyjęcie zobowiązań międzynarodowych wyłącznie przez Jersey, co znajduje odzwierciedlenie w preambułach zawieranych umów, w brzmieniu:

„Umawiające się Strony uzgodniły zawarcie niniejszej umowy, nakładającej zobowiązania wyłącznie na i Jersey”.

III. System podatkowy Wyspy Jersey

System podatkowy Jersey jest zasadniczo niezależny od systemu podatkowego Wielkiej Brytanii. Ze względu na niski poziom obciążeń podatkowych oraz zwolnienia podatkowe Jersey należy do grupy tzw. rajów podatkowych.

Jersey utrzymuje specjalne relacje z Unią Europejską na podstawie Protokołu 3 do Traktatu Akcesyjnego Zjednoczonego Królestwa. Wprawdzie Jersey nie ma statusu państwa członkowskiego Unii Europejskiej ani obszaru stowarzyszonego, ale do wyspy mają zastosowanie uregulowania dotyczące handlu towarami.

Status rezydenta

W Jersey nie ma ustawowej definicji pojęcia rezydencji oraz stałej rezydencji dla osób fizycznych dla celów podatkowych. W praktyce uznaje się osobę fizyczną za

rezydenta, jeżeli przebywa ona w Jersey powyżej 6 miesięcy w każdym roku podatkowym lub powyżej 3 miesięcy przeciętnie rocznie w okresie 4 lat. Ponadto, za rezydenta Jersey uznaje się osobę fizyczną, która utrzymuje i korzysta z miejsca zamieszkania w Jersey, niezależnie od długości wizyt.

Stały pobyt osób fizycznych oznacza większy stopień ciągłości życia w Jersey. Wprawdzie brak regulacji prawnych w tym zakresie, niemniej biorąc pod uwagę występowanie tego pojęcia również w Wielkiej Brytanii, dla celów określenia stałego pobytu w Jersey można się powoływać na orzecznictwo Wielkiej Brytanii.

Osoba, która ma za granicą dom, a także która za granicą posiada ośrodek interesów życiowych w tym sensie, że prowadzi tam działalność handlową lub wykonuje zawód, co powoduje, że stale przebywa poza Jersey, z wyjątkiem wakacji, jest traktowana jako rezydent niemający stałej rezydencji, o ile średni roczny okres przebywania w Jersey jest równy lub dłuższy niż 3 miesiące.

W przypadku osób posiadających status rezydenta niebędących stałymi rezydentami, dochód uzyskany poza granicami Jersey podlega opodatkowaniu na podstawie przekazów.

Co do zasady dochody małżonków są rozliczane łącznie, z wyjątkiem osób pozostających w separacji, a także w przypadku, kiedy obydwoje małżonkowie nie są rezydentami Jersey. Jednakże każde z małżonków może wybrać oddzielne opodatkowanie.

W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność handlową lub wykonujących zawód w spółce osobowej, opodatkowaniu podlegają ich udziały w dochodzie spółki według obowiązującej dla nich stawki i z zastosowaniem indywidualnych odliczeń; jednakże dokonywany jest jeden wspólny wymiar podatku od dochodu dla całej spółki, za który wszyscy udziałowcy odpowiadają solidarnie.

Podatki bezpośrednie

– opodatkowanie dochodów osób fizycznych

Wszelkie dochody uzyskiwane przez osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania na Jersey są opodatkowane stawką 20%, jednakże występują liczne zwolnienia i ulgi podatkowe, w tym związane z płatnością oprocentowania kredytów hipotecznych oraz składek na ubezpieczenie na życie.

W 2006 r. pod naciskiem konkurencji podobnych jurysdykcji, w tym Wyspy Man, został obniżony poziom opodatkowania dochodów osobistych rezydentów osiągających najwyższe zarobki – dotyczy to dochodów uzyskiwanych na Jersey i przekraczających 1 mln GBP. Ponadto wprowadzono górny limit podatku od przychodów z inwestycji poza Jersey osiągniętych przez rezydentów na poziomie 250 tys. GBP,

– podatki pobierane u źródła

Stawka podatku potrącanego u źródła (withholding tax), należnego od dochodów z odsetek bankowych z tytułu lokat rezydentów UE, wynosi 15% (od dnia 1.07. 2005 r.). Istnieje również możliwość odstąpienia od naliczania przez bank należnego podatku od tych przychodów, co dla banku wiąże się z obowiązkiem wymiany informacji z urzędem podatkowym państwa UE, którego rezydentem jest klient banku.

Stawka tego podatku w odniesieniu do firm mających status rezydenta Wyspy Jersey, od innych przychodów niż dywidendy, wynosiła do 2008 r. 20%. Od 2009 r. obowiązuje nowy system opodatkowania osób prawnych, tzw. „zero-ten”.

Nie są pobierane podatki u źródła od: dywidend, odsetek lub innych płatności firm zwolnionych z opodatkowania (exempt companies); płacą one tylko stałą opłatę 600 GBP. Najdogodniejszą formą prowadzenia działalności typu offshore są spółki z o.o. (Limited Partnerships) i trusty. Warunkiem korzystania z systemu opodatkowania stosowanego do działalności typu offshore jest posiadanie statusu nierezydenta. W związku z regulacjami wspólnotowymi EU Code of Conduct for Business Taxation (zaangażowanie Jersey w prace ECOFIN) – International Business Company vehicle został od 2006 r. zakazany; udzielone koncesje podatkowe miały wygasać sukcesywnie do 31.12.2011 r.

Wszelkie odsetki z tytułu lokat bankowych oraz dywidend z inwestycji posiadanych przez nierezydentów są przekazywane bez obciążeń podatkowych.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Od 2009 r. obowiązuje w Jersey system podatkowy „zero-ten”. Ogólna stawka podatku wynosząca 0% ma zastosowanie do wszystkich spółek (zarówno

rezydentów, jak i nierezydentów), które prowadzą działalność gospodarczą poprzez zakład położony w Jersey, z wyjątkiem następujących przypadków:

- 1) do zysków przedsiębiorstw świadczących usługi finansowe stosuje się stawkę 10%;
- 2) do określonych przedsiębiorstw użyteczności publicznej stosuje się stawkę 20%;
- 3) dochody z wynajmu i zyski z nieruchomości deweloperskich są opodatkowane stawką 20%, niezależnie od charakteru spółki.

Powyższe stawki podatkowe stosuje się:

- 1) do dochodów spółki uzyskiwanych poza Jersey (na całym świecie), a obliczenia dochodu podlegającego opodatkowaniu dokonuje się w oparciu o skorygowany zysk zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami rachunkowości;
- 2) bez względu na charakter lub miejsce zamieszkania udziałowca/akcjonariusza;
- 3) do podmiotów zagranicznych, prowadzących działalność w Jersey za pośrednictwem stałego zakładu, niezależnie od tego, czy są rezydentami, czy nie.

Jeżeli osoba prawna otrzymuje dywidendy od innej spółki, należny podatek jest pobierany wg stawki obowiązującej dla tej spółki, ustalonej według powyższych kryteriów, niezależnie od tego, czy spółka wypłacająca dywidendy ma siedzibę w Jersey, czy nie.

Wszelkie zyski spółki będącej rezydentem Jersey, niezależnie od tego, czy zostały wypłacone, podlegają opodatkowaniu według stawki mającej zastosowanie do tej spółki.

Przepisy w zakresie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych

W Jersey od wielu lat obowiązuje ogólna zasada mająca na celu zapobieganie unikaniu opodatkowania przez rezydentów Jersey (np. poprzez zamianę dochodów podlegających opodatkowaniu na nieopodatkowane zyski kapitałowe). Ogólna zasada „anti-avoidance” została wzmocniona poprzez wprowadzenie przepisów dotyczących „domniemania podziału” i „przypisu”, które były opracowywane w oparciu o podobne systemy „anti-avoidance” stosowane w niektórych państwach UE. Przepisy te mają zastosowanie do osób fizycznych będących rezydentami Jersey, uprawnionych do odsetek w spółkach mających siedzibę w Jersey (zarówno

bezpośrednio, jak i pośrednio). Te same zasady mają również zastosowanie do osób fizycznych, będących rezydentami Jersey, posiadających udziały w spółkach niebędących rezydentami Jersey, a mających zakład w Jersey.

Nie stosuje się przepisów dotyczących „domniemanego podziału” ani „przypisu” do osób fizycznych (udziałowców) niebędących rezydentami Jersey i do udziałowców „korporacyjnych”, zarówno rezydentów, jak i nierezydentów. Udziałowcy niebędący rezydentami Jersey powinni zgłaszać te udziały i podlegać opodatkowaniu z tego tytułu w swoich krajach, zgodnie z prawem krajowym.

Włączenie się przez Jersey do programu wymiany informacji podatkowych umożliwia partnerom umów TIEA otrzymanie pełnej informacji o inwestycjach swoich podatników w Jersey w przypadku podejrzenia unikania opodatkowania.

Podatek należny od domniemanego podziału i przypisu jest zawsze podatkiem osobistym wymierzonym osobie uprawnionej do dywidendy. Spółka nie ma obowiązku pobierania podatków od dywidend, zarówno podzielonych, jak i przypisanych. Spółka nie odpowiada również za zobowiązania podatkowe z tego tytułu, które należne są od osoby fizycznej, będącej rezydentem Jersey.

Zgodnie z przepisami „anti-avoidance”, osoba fizyczna jest opodatkowana proporcjonalnie do swojego udziału w niepodzielonym zysku spółki Jersey (albo zysków zakładu spółki zagranicznej w Jersey), w której posiada udziały. Wielkość zysku podlegającego opodatkowaniu na podstawie tych przepisów zależy od tego, czy spółka jest spółką handlową (domniemany podział), czy inwestycyjną/prywatną spółką usługową (przypis):

- firma handlowa – domniemany podział

Firma handlowa jest zdefiniowana w ustawie o podatku dochodowym Jersey jako spółka prowadząca działalność handlową, która nie prowadzi, w znacznym zakresie, innych rodzajów działalności. Przy określaniu charakteru spółki rezydenta Jersey z zakładem spółki zagranicznej, brane są pod uwagę wszystkie formy działalności tej spółki, z uwzględnieniem działalności prowadzonej poza granicami Jersey.

Zyski firmy handlowej są opodatkowane stawką 0% (z wyjątkiem dochodów z wynajmu i zysków z nieruchomości deweloperskich, które są objęte stawką 20%).

Prywatny udziałowiec będący rezydentem Jersey objęty jest 20-procentową stawką zgodnie z przepisami o podatku dochodowym od domniemanego podziału, jeżeli zostaną spełnione łącznie dwa warunki:

- 1) prywatny udziałowiec będący rezydentem Jersey jest właścicielem (pośrednio lub bezpośrednio) więcej niż 2% udziałów w kapitale zwykłym firmy handlowej będącej rezydentem Jersey lub spółki zagranicznej posiadającej zakład w Jersey, oraz
- 2) firma ta dokonuje podziału mniej niż 60% swoich zysków (lub w przypadku spółki zagranicznej posiadającej zakład w Jersey – zysków należących do tego zakładu) w danym okresie rozliczeniowym.

W takim przypadku opodatkowaniu w Jersey podlega domniemany podział otrzymany przez udziałowca będącego rezydentem Jersey w wysokości do 60% zysków firmy handlowej. Do wysokości, w jakiej udziałowiec będący rezydentem Jersey uczestniczy w podziale pozostałych 40% zysków, podlega opodatkowaniu podatkiem od dochodów osobistych wg stawki 20%.

Pozostałe 40% niepodzielonego zysku jest również uznawane jako podlegające podziałowi i opodatkowaniu podatkiem dochodowym Jersey w wysokości 20% np. w sytuacji, kiedy uprawniona do zysku osoba fizyczna będąca rezydentem Jersey:

- sprzedaje swoje udziały w spółce,
 - opuszcza Jersey, lub
 - umiera;
- prywatne spółki usługowe/niehandlowe – przypis

Do osób fizycznych będących rezydentami Jersey posiadających udziały w spółkach niehandlowych lub w prywatnych spółkach usługowych, mają zastosowanie przepisy dotyczące „przypisów”.

Spółka niehandlowa nie jest zdefiniowana w prawie, ale uznaje się, iż jest to spółka, której dochód jest uzyskiwany przede wszystkim z działalności niehandlowej. Zyski takiej spółki są opodatkowane stawką 0%, o ile nie jest to dochód z inwestycji w nieruchomości (który jest opodatkowany stawką 20%).

Prywatna spółka usługowa jest zdefiniowana jako taka, w której 25% lub więcej zysków lub dochodów pochodzi ze świadczenia usług przez osoby fizyczne, które posiadają udziały w tej spółce. Zyski prywatnych spółek usługowych są opodatkowane stawką 0%, o ile nie osiągną one w Jersey dochodów z inwestycji w nieruchomości, które są objęte stawką 20%.

Zyski spółek niehandlowych lub prywatnych spółek usługowych są przypisywane w całości osobom fizycznym będącym rezydentami Jersey, które posiadają, pośrednio lub bezpośrednio, więcej niż 2% udziałów tej spółce. Są one objęte 20-procentową stawką podatku dochodowego od osób fizycznych, pobieranego od udziałowców spółki, będących rezydentami Jersey;

Aspekty transgraniczne

Przepisy dotyczące domniemanego podziału i przypisu mają zastosowanie do niektórych udziałów i akcji posiadanych przez osoby fizyczne będące rezydentami Jersey i wyłącznie w odniesieniu do akcji i udziałów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio w spółkach, które prowadzą działalność gospodarczą w Jersey poprzez zakład. Nie mają one zastosowania w przypadku, gdy osoba fizyczna będąca akcjonariuszem lub udziałowcem spółki jest nierezydentem, albo gdy spółka nie jest rezydentem i nie ma zakładu w Jersey. Jeżeli osoba fizyczna będąca rezydentem Jersey posiada udziały w takich spółkach zagranicznych, podatkowi dochodowemu podlegają jedynie bieżące podziały zysków. Jednakże zyski takich spółek mogą zostać opodatkowane u osoby do nich uprawnionej, będącej rezydentem Jersey, na podstawie ogólnych przepisów dotyczących przeciwdziałania unikaniu opodatkowania.

Jak długo zagraniczny udziałowiec, będący osobą fizyczną, posiada udziały lub akcje w spółce Jersey, podatek nałożony na spółkę jest ostatecznym podatkiem nakładanym w Jersey na zyski spółek. Wszelkie dochody, do jakich uprawnieni są zagraniczni udziałowcy, mogą zostać opodatkowane na podstawie ich krajowego ustawodawstwa.

Sektor usług finansowych

Jersey jest wiodącym, globalnym centrum finansowym, z szeroką ofertą sektora usług bankowych, w tym: private banking, personal banking dla tzw. ekspatów oraz specjalistów zatrudnionych za granicą oraz funduszy powierniczych. Instytucje

finansowe mające siedzibę na Jersey stosują szeroką gamę instrumentów finansowych, w tym tak skomplikowane jak structured finance vehicles, transakcje sekurytyzacyjne, tzw. re-packing transactions.

Jersey special purpose vehicles (SPVs) jest standardowo używanym instrumentem przez banki oraz inne autoryzowane instytucje do podnoszenia Tier 1 Capital, w formie innowacyjnych instrumentów rynku kapitałowego, w tym przez wiodące banki Wielkiej Brytanii oraz innych krajów UE.

Jersey przestrzega wysokich wymogów poufności oraz prywatności klientów instytucji finansowych.

Starania władz Jersey zmierzają do tego, aby na Wyspie działały wyłącznie banki najwyższej klasy. Obecnie siedzibę na Jersey posiada ok. 50 banków, w tym wiodące banki Europy, USA, Kanady, Południowej Afryki i Azji oraz regionu Zatoki Perskiej. Ponadto działa tam ok. 175 licencjonowanych trustów oraz administratorów firm (company administrators), ponad 100 menadżerów inwestycyjnych (investment managers), fund administrators, wiodące firmy zajmujące się audytem finansowym oraz księgowością, w tym tzw. „Wielka Czwórka”, oraz znane firmy prawnicze.

Wszystkie licencjonowane banki na Jersey są zrzeszone w organizacji Jersey Bankers Association, ściśle współpracującej z British Bankers Association w Londynie.

Od 1998 r. działa na Wyspie lokalna giełda papierów wartościowych – Channel Islands Stock Exchange (CISX), specjalizująca się w obrocie jednostkami uczestnictwa w funduszach powierniczych, instrumentami dłużnymi oraz udziałami w spółkach.

Nadzór nad sektorem usług finansowych

Organem nadzoru, regulatorem rynku finansowego, a także instytucją odpowiedzialną za rozwój tego rynku na Jersey jest Jersey Financial Service Commission (JFSC).

Jersey uczestniczy w międzynarodowych instytucjach zarówno tworzących standardy rynku usług finansowych, jak i zwalczających przestępstwa finansowe.

JFSC uczestniczy w następujących organizacjach międzynarodowych:

- (i) The International Organization of Securities Commissions (IOSCO) – jako członek;
- (ii) The International Associations of Insurance Supervisors (IAIS);
- (iii) The Offshore Group of Banking Supervisors (OGBS), a poprzez to członkostwo bierze udział w pracach:
 - The Basel Committee on Banking Supervision (BIS) – celem jest implementacja Basel II,
 - The FATF on money laundering;
- (iv) OECD – poprzez członkostwo WB, wraz z oficjalną deklaracją związku Wysp z dnia 19.07.1990 r.;
- (v) The United Nation Global Programme Against Money Laundering – jako uczestnik.

Wymiana informacji podatkowych

Państwa członkowskie UE uzgodniły w European Savings Tax Directive automatyczną wymianę informacji na temat osób fizycznych, które osiągają dochody z oszczędności w jednym kraju członkowskim, a mają status rezydenta w drugim kraju. Pomimo że zakres obowiązywania tej dyrektywy obejmuje wyłącznie państwa UE – jej implementacja wywiera również skutki prawne na terytoria zależne Wielkiej Brytanii, w tym na Jersey (kraje trzecie). Jersey, jak inne brytyjskie terytoria zależne, wybrała opcję dotyczącą podatków potrącanych u źródła (withholding tax) (2002 r.). W związku z powyższym obowiązki wynikające z wymienionej dyrektywy dotyczą wyłącznie oszczędności osobistych rezydentów UE.

W ramach współpracy z OECD władze Jersey rozpoczęły w 2002 r. proces negocjowania umów o wymianie informacji podatkowych (TIEA). Dotychczas podpisały 21 takich umów. W najbliższej przyszłości przewidywane jest podpisanie kolejnych umów: z Argentyną, Brazylią, Indiami, Włochami i Republiką Południowej Afryki.

IV. Krótka charakterystyka przepisów Umowy

Umowa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Jersey została przygotowana w oparciu o Modelową Umowę OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych.

Podatki, których dotyczy Umowa

W przypadku Polski są to: podatek dochodowy od osób prawnych, podatek dochodowy od osób fizycznych oraz podatek od towarów i usług.

W przypadku Jersey: podatek dochodowy oraz podatek od dóbr i usług.

Właściwość organów

Artykuł 2 wyjaśnia, iż Strona proszona o pomoc nie jest zobowiązana do udzielenia informacji, które nie znajdują się w posiadaniu jej organów lub też nie znajdują się w posiadaniu lub pod nadzorem osób pozostających w ich właściwości miejscowej.

Obowiązek Strony proszonej o pomoc do dostarczenia informacji nie jest jednakże ograniczony przez miejsce zamieszkania, siedzibę lub obywatelstwo osoby, której informacje dotyczą, lub przez miejsce zamieszkania, siedzibę lub obywatelstwo osoby posiadającej bądź sprawującej nadzór nad informacjami będącymi przedmiotem wniosku.

Określenie „organy” w powyższym artykule dotyczy wszystkich agencji rządowych, niemniej jednak, Strona proszona o pomoc nie powinna być zobowiązana do dostarczenia informacji będących w posiadaniu „organów”, jeżeli miały miejsce okoliczności opisane w artykule 7.

Odesłanie do przepisów wewnętrznych Umawiających się Stron

Treść art. 4 ust. 2 jest uregulowaniem funkcjonującym zarówno w Modelowej Umowie OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych, jak i Modelowej Konwencji OECD w sprawie dochodu i majątku (odpowiednik art. 3 ust. 2), a także jest zamieszczany w zdecydowanej większości zawieranych przez Polskę umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Powyższe uregulowanie odnosi się do ogólnych zasad interpretacji określeń stosowanych w Umowie, które nie są w niej zdefiniowane. Z uwagi na fakt, iż umowy podatkowe zawierane są przez jurysdykcje o różnych systemach podatkowych, ich treść jest swoistym kompromisem, zawierającym przy uwzględnieniu dość dużego stopnia uogólnienia. Konieczność uwzględnienia w umowie podatkowej definicji każdego z terminów w niej występujących doprowadziłaby prawdopodobnie do braku możliwości jej zawarcia, właśnie z uwagi na duże różnice w systemach prawnych obu Stron umowy. Z tego względu umowy podatkowe delegują definiowanie większości pojęć

do prawa wewnętrznego, gdyż jest to jedyna możliwość uwzględnienia jego specyfiki. Należy również wspomnieć, iż odesłanie w zakresie definicji pojęć do prawa wewnętrznego obu Stron jest uzasadnione długotrwałą procedurą zmiany umowy międzynarodowej. Średni okres funkcjonowania takiej umowy wynosi ok. 30 lat. Przy ciągłej ewolucji systemów podatkowych, zmiany w prawie wewnętrznym mogłyby spowodować brak możliwości efektywnego stosowania umowy międzynarodowej z uwagi na funkcjonowanie sprzecznych lub różnych definicji w obu aktach prawnych. Mimo prymatu umowy nad prawem wewnętrznym, definicja zawarta w umowie, odnosząca się do nieistniejących już w praktyce rozwiązań, nie spełniłaby zamierzonej funkcji. Zatem międzynarodowe umowy podatkowe definiują wyłącznie pojęcia o charakterze fundamentalnym, niezbędne dla ich funkcjonowania i zachowania intencji umawiających się stron.

Wymiana informacji

Umowa ogranicza się do wymiany informacji na żądanie (art. 5) i nie obejmuje wymiany automatycznej lub spontanicznej. Zapisy dotyczące wymiany automatycznej i spontanicznej nie zostały zamieszczone w umowie z uwagi na fakt, iż administracja Jersey nie jest przygotowana do prowadzenia współpracy tego rodzaju.

Artykuł 5 zawiera ogólną zasadę, zgodnie z którą właściwy organ Strony proszonej o pomoc, na żądanie Strony wnioskującej, udziela informacji dla celów określonych w art. 1. Informacje będą wymieniane bez względu na to, czy Strona proszona o pomoc potrzebuje ich dla własnych celów podatkowych, jak również niezależnie od tego, czy czyn podlegający dochodzeniu stanowi przestępstwo w świetle przepisów prawa Strony proszonej o pomoc, która jest zobowiązana do podjęcia wszelkich starań w celu dostarczenia żądanych informacji Stronie wnioskującej. Artykuł zawiera także m.in. uregulowania zobowiązujące Umawiające się Strony do przekazania żądanych informacji w formie zeznań świadków i uwierzytelnionych kopii oryginalnych dokumentów oraz informacji pochodzących z banków, innych instytucji finansowych oraz od wszelkich osób.

Artykuł 5 ust. 2 zobowiązuje Stronę proszoną o pomoc do podjęcia wszelkich działań mających na celu dostarczenie wnioskowanych informacji. Celem tego przepisu jest zapewnienie, by Strona proszona o pomoc nie odmawiała pomocy

administracyjnej partnerowi umownemu z uwagi na brak wewnętrznego interesu w posiadaniu danej kategorii informacji. Ma to przede wszystkim znaczenie w odniesieniu do tzw. rajów podatkowych, gdzie przy braku podatków dochodowych informacje dotyczące dochodów rezydentów i nierezydentów nie są gromadzone przez właściwe organy państwa.

Nie zachodzi również w tym przypadku niebezpieczeństwo wykroczenia poza zasady obowiązujące w demokratycznym państwie prawa. Określenie „środku gromadzenia informacji” zostało zdefiniowane w art. 4 ust. 1 lit. n umowy; są to: „przepisy prawa oraz procedury administracyjne lub sądowe umożliwiające Umawiającej się Stronie uzyskiwanie i przekazywanie informacji będących przedmiotem wniosku”.

Również art. 1 umowy szczegółowo definiuje zakres wymienianych informacji. Informacje będą wymieniane wyłącznie w celu weryfikacji i prawidłowego wdrażania obowiązków podatkowych w gospodarczych relacjach Polska – Jersey, zatem nie występuje niebezpieczeństwo naruszenia klauzuli porządku publicznego bądź powołania się na niniejsze zdanie w sposób nieuprawniony.

Obowiązek uchylenia tajemnicy bankowej ma duże znaczenie w procesie weryfikacji przez organ podatkowy prawidłowości deklarowanej podstawy opodatkowania w odniesieniu do dochodów uzyskanych za granicą. Zobowiązanie do przekazania stosownych informacji przez banki i instytucje finansowe wynika z art. 82 § 3 oraz art. 182 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Natomiast wymiana informacji podatkowych z administracjami innych państw odbywa się w oparciu o treść działu VII A wymienionej ustawy oraz zawartych umów międzynarodowych.

Kontrola podatkowa za granicą

Regulacje dotyczące kontroli podatkowej są rozwinięciem mechanizmów efektywnej wymiany informacji. Z uwagi na niezależność Umawiających się Stron, art. 6 Umowy wprowadza dużą uznaniowość Strony goszczącej przedstawicieli partnera umownego w kwestii czynności podejmowanych na jej terytorium. Przesłuchiwanie osób i badanie dokumentów przez przedstawicieli partnera umownego podczas kontroli podatkowej przebiega wyłącznie za zgodą i na zasadach określonych przez właściwe władze państwa prowadzącego kontrolę.

Warunki odrzucenia wniosku o dostarczenie informacji

Artykuł 7 Umowy zawiera zwyczajowe powody odmowy udzielenia informacji, jakie można znaleźć w innych międzynarodowych aktach dotyczących wymiany informacji.

Poufność

Treść przepisów dotyczących poufności przekazywanych informacji jest niezmiernie ważnym elementem umowy o wymianie informacji podatkowych. Jej celem jest zabezpieczenie praw i interesów podatnika w toku weryfikacji podstawy opodatkowania.

Koszty

Na wniosek przedstawicieli Jersey przyjęto w Umowie podział kosztów na zwykłe i nadzwyczajne. Taki podział wynika z różnicy w wielkości administracji Stron Umowy – czynności podejmowane w toku zwykłych czynności przez polską administrację mogą przekroczyć możliwości finansowe i kadrowe wielokrotnie mniejszej administracji Jersey.

W związku z powyższym w art. 9 wymieniono rodzaje kosztów, które będą ponoszone przez Stronę wnioskującą.

Procedura Wzajemnego Porozumiewania się

W przypadku powstania problemów lub wątpliwości pomiędzy Umawiającymi się Stronami dotyczących stosowania lub interpretacji Umowy, właściwe organy dołożą wszelkich starań, aby rozwiązać problem w drodze wzajemnego porozumienia. Oprócz powyższego porozumienia, właściwe organy Stron mogą uzgodnić procedury, które będą użyte w przypadkach zastosowania przepisów Umowy dotyczących wymiany informacji, dochodzenia podatkowego za granicą oraz kosztów związanych z udzieleniem pomocy.

W każdym przypadku procedura wzajemnego porozumiewania się jest procedurą szczególną, pozostającą poza prawem wewnętrznym.

V. Skutki wejścia w życie Umowy

Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Minister Finansów będzie sprawował nadzór nad realizacją Umowy.

Przepisy Umowy mają zastosowanie do organów polskiej administracji podatkowej stosujących postanowienia Umowy w stosunkach gospodarczych pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Jersey.

Umowa służy weryfikacji podstaw opodatkowania i prawidłowej realizacji ustaw:

- ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, źródła przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa obliczenia i wysokość podatku, pobór podatku lub zaliczek na podatek przez płatników, szczególne zasady ustalania dochodu,
- ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.) – podmiot i przedmiot opodatkowania, przychody, koszty uzyskania przychodów, zwolnienia przedmiotowe, podstawa opodatkowania i wysokość podatku, pobór podatku,
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.) – zakres opodatkowania, obowiązek podatkowy, miejsce świadczenia, podstawa opodatkowania, zasady wymiaru i poboru podatku z tytułu importu towarów, wysokość opodatkowania, odliczenia i zwrot podatku, odliczanie częściowe, rejestracja, deklaracje i informacje podsumowujące, zapłata podatku, dokumentacja, procedury szczególne.

Ponadto następujące akty prawne związane są z przedmiotowym projektem:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) – informacje podatkowe, kontrola podatkowa, tajemnica skarbowa, wymiana informacji podatkowych z innymi państwami,
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.) – udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych,
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.) – postępowania kontrolne,

- ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.) – przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) – przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) – ujawnianie informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Skutki finansowe

Wejście w życie Umowy nie będzie miało ujemnego skutku dla dochodów sektora finansów publicznych. Umowa będzie skutecznym narzędziem weryfikacji deklarowanych podstaw opodatkowania przez podatników osiągających dochody w relacjach z Jersey, zatem jej wejście w życie, również z uwagi na jej prewencyjny charakter, będzie miało pozytywny wpływ na wysokość dochodów budżetowych Skarbu Państwa.

Skutki społeczne i gospodarcze

Z uwagi na materię umowy nie przewiduje się jej skutków na płaszczyźnie społecznej i gospodarczej.

Skutki polityczne

Zawarcie umowy o wymianie informacji podatkowych z Jersey może być ważnym krokiem w kierunku rozwoju dwustronnej współpracy podatkowej.

Skutki prawne

Umowa stanie się częścią funkcjonujących już w Polsce mechanizmów wymiany informacji podatkowych. Po jej wejściu w życie rozszerzeniu ulegnie zakres terytorialny jurysdykcji, z którymi Polska prowadzi efektywną wymianę informacji podatkowych.

Postanowienia projektu Umowy nie są sprzeczne z obowiązującym w Polsce ustawodawstwem ani z prawem Unii Europejskiej.

VI. Tryb związania się przez Rzeczpospolitą Polską Umową

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.) związanie Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotowym Protokołem nastąpi w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ponieważ Protokół ten spełnia przesłanki określone w art. 89 ust. 1 punkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946).

Procedura ratyfikacji za zgodą wyrażoną w ustawie została przewidziana z uwagi na elementy umowy, które dotyczą spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy. Są to:

- art. 1 Umowy, który m.in. stwierdza, iż „Prawa i środki ochrony zagwarantowane osobom przez ustawodawstwo lub praktykę administracyjną Strony proszonej o pomoc będą nadal stosowane, o ile nie ograniczają one nadmiernie lub nie opóźniają efektywnej wymiany informacji.” Powyższe oznacza, iż w przypadku gdy prawa przyznane prawem wewnętrznym osobom są przez nie wykorzystywane do nieuzasadnionego ograniczania lub opóźniania efektywnej wymiany informacji, w takim przypadku zapisy umowne mają pierwszeństwo w stosunku do tego rodzaju uprawnień;
- art. 5 ust. 4 Umowy, który obliguje Strony Umowy do przekazywania informacji bankowych objętych ochroną ustawową;
- art. 6 ust. 2 Umowy, który może stanowić samoistną podstawę prawną do udzielenia zgody na obecność przedstawicieli drugiej Strony w trakcie polskiej kontroli podatkowej;
- art. 8 Umowy dotyczy kwestii poufności przekazywanych informacji.

Ponadto należy stwierdzić, iż w przypadku Konwencji o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych, sporządzonej w Strasburgu dnia 25 stycznia 1988 r., regulującej kwestie wymiany informacji podatkowych, zastosowano analogiczną kwalifikację dla umowy międzynarodowej ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.